

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG;
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BÉTSBÖL Pénteken 29. Decemberben 1791.

Gyászós hír! — szomorú Tudósítás!! — Halálos
ágyban fekszik az *Eszterdö*! — Még Okto-
berben kemény hideg-lelesbe esvén, kevés remény-
ség vala életéhez; de tsak ugyan ezen nyavallyá-
jából egy néhány heték alatt fel-gyógyulván, mi-
dön már tellyes reménység volna jobhulásáról,
*Vizkorsó*gba esék, melly vezzedelmes és rendkívül
való nyavallyájából a' minden *Eszterdök*' leg-böl-
tsebb *Proto Medicusza* a' midön tökéletesen ki-gyó-
gyította volna; a' múlt héten megint olly kemény
hideg-lelésbe esék, hogy a' *Pulsus*ját tapagató *Dok-
torok* közzül kétszer 24 órát edgyik sem ígér életé-
nek. — Gyászós hír! szomorú történet! Ha egye-
beket önként el-halगतunk-is ezen haldakló 1791-dik
esztendőnek ditsóretéről; elég az, hogy — ez az
az áldott *Eszterdö*, ki az ő *Prædecessorai* által ki-
pédált

prédált és meg-emészelt minden kenyeres kasarainkat bovségesen meg-töltötte — a' *Mars* Fiait a' vérengző tsatákból, azokat Kedveseinek szerelmes kebelekre vizsgál-téritette, és tsak nem egész *Europában* kívánt tsendéséget szült. — Tizenkét fia vannak ezen esztendőnek: *Januarius. Februariu., Martz., Apr. Maj. Jun. Jul. Aug. Sept. Oktob. November és December;* 's ezek közzül is már most tsak az egy *December* virraszt nyavallyás ágya körül, a' többi mind a' Hóltak Országában várják édes Attyókat, 's ebbe-is tsak hálni jár a' Lélek. Kedves virágszál *Leányai;* a' *Tavaszi és Nyár, Czéreshez és Bálhushoz* mentenek vala férhez; kik tsak ugyan nem sokára meg-halván, ezeknek Familiai temető börtájokban feküsznek. Ha az egy *December-is* megtalál halni — nints örökös — nints szükség a' Testamentomra — minden öröksége *Fiscalis.* — De jó volna ha a' *Denuntiáns Kurir* tertialitást kaphatna belöle!! Nem ohajtja. — Egyedül tsak a' maga Olvasóinak kíván az *Esztendő* halálával-is szerettekekben maradni. — 'S addig-is itt vagynak a'

'Belső Tudósítások.

Béts. — Valamint a' szülő ágyban lévő *Fő Hertzeg Afzfony* kedves Tsetsemőjével együtt; úgy az egész *F. Tsász. Királyi Udvar* kívánt egétségben vagon.

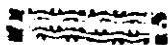
Minden *Dikasteriumokhoz* úgy a' *Fels. Magyar Kantzelláriához*-is ilyen valóságos *Kegyelmes Királyi* rendelését méltóztaték ő *Felsege* ezen napokban bostáttani, sőt az *Udvari Ujjság* által-is közönségesen minden alatta-valóji előtt nyilvánosságá tétetni: hogy ennek utánna az *Instánsoknak* kérésaire, mellyek nékiek meg nem adattathatnak, ne tsak oly rövid és homályos feleletek, *Resolutziok,* adassanak, mint eddig közönségesen szokásban volt, hanem azon valóságos indító okok és *fundamentumok-is,* mellyek a' *könyörgőnek* kérését meg a-

dattatni nem engedik, érthetőlög és illendően feljegyeztetsenek.

A' F. Császárné, a' mi Kedves néhai Anyánknak nevit és szivét viszelő *Mária Theresia* Koronafő Hertzegeknéknek egy fülbe-valót, egy fõre való *Smukot* és egy nyakbavalót küldött a' napokban ajándékba, mely 80-ezer forintokra betsültetik. A' Fels. Császár pedig egy drága *Trobel* mentét ajándékozott ö Fő Hertzegeknék, melly 70 - ezerre betsültetik — a' Kolonai Válofztó Pápi Fejedelem Fő Hertzeg *Maximilián* egy olyan gyüriüt ajándékozott, melyben mint egy garas olyan egyetlen egy Briliánt lévén, 40-ezeret érõnek tartatik.

Feldm. B. *Bender* békéség idején-is Komendörözójának tétetett Aufr. Belgiumnak. — A' Lovas Sereg Generálisa G. *Tige* valóságos Hadi Tanácsosa lett.

Ujra meg-elevenedett a' hir, hogy Gr. *Eszterházy* Ferenc bizonyosan *Nápolyba* menne Követnek; ama Hazánk edgyik tüköre Gr. *Révitzky* Ur pedig *Akhembe*, a' jövõ esztendőben tartandó *Europai* Fejedelmek Tanácsába volna, a' mi F. Udvarunk' részérõl ki rendelve. — Egy új Rendelés fog minden órán a' Német és Magyar Többszökre nézve közönségessé lenni, melly szerint ezek a' Katonai engedelmességre szoktattának. Már-is a' Hadi Rendelések, mint akár mellyik Regementnél elkezdõdtek *publikáltatni* itten; a' ki pedig engedelm nélkül éttzakának idején ki talál maradni a' Gárda-házból 's künn hál, elsõbben áresõimmal, az után pedig azzal fog büntettetni, hogy All Hadnagynak Regementhez küldelik. — Egy jó Atya szüntelenül szemlélõje a' maga tselédés házának, és ennek fogyatkozásait leg-közlelebbõl kívánnya felsegélleni. Ö Felsége ebben a' részben-is a' maga alatta-valóinak magát édes Attyoknak lenni akartván meg bizonyítani, ugy halljuk meg-határozta magában, hogy örökös Országában bizonyos úróságokat tegyen, és a' körülállásokat, mindenütt a' hová tsak el-érkezhetik, izeméllyesen visgallyd meg!

meg; és közelebből mindjárt a' jövő esztendőben is egy ulyen útat szándékozik tenni, de merre felé; meg ezt nem tudjuk.

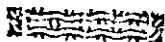
Kolozsvár 20-dik Dec. — A' folyó 1791-dik esztendőben Szent Mihály havának 18-dik napján váltanak ki a' N. Enyeden tanuló Togas Deákok, és Urak közül mint egy 35-tön, a' kik el-fzánták magokat egyéb Oskolai gyakorlások között különben a' Magyar Nyelv mivelésére, vagy inkább nem volna a' Magyar ékesen szollásban való gyakorlására. Első dolgok a' vólt, hogy Professzoroktól engedelmet kérjenek egyfkis Társaság fel-állítá-sára, mellyben anyai nyelveket kötött és köttellen beszéd által gyakorolhassák. Nagyobb része a' Professoratusnak, kik között vólt a' Rector, nem tsak helybe hagyta, és meg-engedte tzeljokat bé-küldött Követyeik előtt, sőt minden ki-telhető segítségét is ígért izembe; voltak olyanok is, a' kik nem tá-lálván némelly bé-járos (tyúk fogó, nyúl sütő) Deákjaiknak, és Attyokfiainak nevét a' Társaság Tagjainak nevei közt ez iránt kedvetlenségeket ki-mutatták, de ugyan tsak nyilván ellent nem mon-dottak, hanem alattomba való ijesztgetésekkel, és ígéretekkel némelly Tagjait a' Társaságnak el-ide-genítették, ugy hogy tsak 22 maradt ezen kívül a' közönséges Letzkéken, majd minden órán elé-hozta némelly ember a' Társaságot; és tsufolódott velle. — Ez ellent nem álván az Ifjak, Társasá-got formáltak, mellynek tzelja az: 1-ször Fordit Deák, Német, Frantzia, és Görög Könyvből; ne-vezetesen vig és szomorú Játékot Gyermeknek neve-lésire tartozó könyveket. 's a't. — 2-ször. Ki a-dott matériákra dolgozik eredeti Odákat és egyéb formában öntött gondolatokat, helyek és indulatok be-festésit. 3-ször Ide hátrább eredeti Magyar Thea-tralis Játékokot. Holmi Tudományos vizsgálódá-sok. Histiociába és régiségbe Magyarul akár köttet-len, akár kötött beízedbe. Vagynak a' Tagok közt Urak, első rendű Deákok, és Gyermekek is, azért vették bé az utolsókat, hogy szokjanak. Ugyan tsak

tsak nevek nints a' Társaság Tagjainak nevei közt, és nem annyira munkás, mint Tanuló Tagok. De azonba, az Enyedi Professzorok között egy sem Patronusa a' Társaságnak. Sőt ha nem merik is a' világ szájától mondani, de szeretnék, hogy a' fiu ne legyen jobb ember az atyánál.

Győr V-megyéből. — Ezen alkalmatossággal még ezen Türelmet mutató szép tselekedetét-is, M. *Fengler* Győri Püspök Urnak, kívántam az Urnak tudtára adni, melly-is ebből álló: hogy t. i. azon felebarátját különböztetés nélkül igazán szerető, és viszont igaz szeretetet, fok jeles tetteire nézve érdemlő Méltóság, az el-múlt nyáron, midőn egy Győri Kereskedő *Nosztrovits* nevezetű nem edgyesült Görögnek, férjhez menő Leánya meghalálozott volna, azon Kereskedőnek alázatos kérésére, az egész Városba és valahol tsak tettik vala annak, több ízben-is ingyen lejendő harangozást mingyárt nagy készséggel meg-engedni méltoztaték, melly dolog még soha annak előtte Győrött nem történt vala, és azért emlékezetre méltó.

A' *Velentzések Zánté* nevű szigetén egy föld-indulás üt-e ki magát Nov. 18-dikán estére kelve, melly olly nagy vala, hogy egész házak omlanak-le, és alig maradának 10-en olyan épségben, hogy veszedelem nélkül lehessen bennük lakni. Még 16 napok múlva sem vala a' föld nyugodalomban: a' faluk 5 mért-földnyire körül-bé mind ölzve omlottanak. 13-dikban egy iszonyú föld alatt való zúgás, szűnés nélkül való eső, és menydörgés következék-bé, mellyből sokan az egész szigetnek el-sűj-jedésétől tartottanak. Már ekkor 80 emberek ölettenek vala a' le-dőlt épületek alá, és sokkal többen lebes-sedtenek-meg. A' *Muzka* Konsulnak *Gantrárok* felesége, sok más *Aszszony* személyekkel edgyütt tau-pán ijetteken halának-meg. Más nagy Városok-ra-is ki-hatott, 's még meg nem szűnt ezen rémi-tő ostor.

Austriai

Austriai Belgium. — *Brüsszel* 13-dik Dec. Ezen napon egy Proklámátzió tételék a' Brabantziai Statusokra nézve közönségessé, melly hogy fokokban nem kevesebb kedvetlenséget okozott légyen, mint a' mennyi örömet némellyekben, világos ebből, hogy ezen Statusok azonnal el-olzlának, 's a' mint mondják fokan fordították szeke-
rek rudját ezen Urak közzül Hollándia felé. — Itt ez szerint még máig-is tsak ugy gondolkoznak a' Státusok, mint előbb: és semmi sem igazabb mint az, hogy végre az ő le-tsendesítettésekre tsak ugyan keményebb eszközöket kéntelenítették a' Felség elő venni, a' mint ezt azon Felséges Végezés bizonyította, melly 13-dik Dec. hirdetteték ki, és a' mellynek summás foglalattya ez:

„Austriai Belgiumnak minden Tartományai meg-esmerték és el-fogadták ő Felségének példa nélkült való atyai kegyelmességét, tsak a' Brabantziai Státusok szegezték magokat meg-átalkodva ennek ellene, mellyért végezetre ezen következő meglett dolgok indították ő Felségét a' keményebb eszközökhöz való nyulásra: u. m. Az egész világ tudja azt — hogy a' Brab. Státusok az ezen elztendei Febr. 10-dikén költ parantsolat ellen az ő ugy nevezett hadi Tisztjeiket fizetéssel tartották, sőt az ő ugy nevezett Belgiumi Táborknál több Tisztjeiket-is vettének fel, az ő Revoluziokori szándékokat semmit sem változtatták, sőt minden ő Gyűléseik az ölta-is a' támadásoknak gyújtó közép punktu-
mai valának: — hogy magokat a' törvényesen fel-állított fő Tanátsnak mind végig ellene szegezték: — hogy a' Nemzet és a' Felség között való köté-
seket magokban foglaló irásokat, mellyek a' Revoluzió alatt az ő kezekbe estek, el-dugták: — a' Subsidiumot, mellynek az ő Felsége mérsékelt kívánsága szerint 5 — öt elztendőnként való bé-fizetését a' több Tartományok mind jó szívvél fel-valólták, a' Brabantziai Statusok viszta fizetni meg-tagadták: — hogy a' *Joujeuse Entree* viszta élni, azt a' magok tettéseik szerint magyarázni,
a'

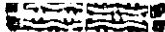
a' népet ez által ingerleni, még máig-is meg nem szüntek 's a' t. Sőt: — hogy még az elzendei szokott Subsidiumnak bé-fizetését sem akarják: — — mind ezekre az okokra nézve meg-határozta a' F. Uralkodó magában, hogy a' maga jótéteményeit és a' meg-esett méltatlan meg-bántatásoknak el-felejtését, olly formálog, mint a' több Belga Tartományaira, Brabántziára ki-ne terjeszse. Jelenti tehát ő Felsége:

1-ben. Hogy azon adósságokat, mellyeket a' Statusok a' Revoluzió alatt tettek, jelleységgel nem Sanctionállyá, az az törvényteleneknek lenni jelenti, és ez szerint a' Statusoknak számadását szorosan meg-kivánnya.

2-szor. Igen keményen parantsollya ő Felsége, hogy a' Fiscalis Tanácsosok, a' Statusok által el-tékozoltatott pénzeknek, és az általok tett adósságoknak, ugy az Ország azon jövedelmeinek, mellyeket a' Statusok törvénytelenül el-éltének szorosan utánna járjanak, és a' Statusokkal meg-fizettség, így szintén az Arkhivumban hibázó irásokat és Aktákat töllök elő kérjék.

3-szor. Azt kívánnya ő Felsége, hogy a' Fiscalis Tanácsok ezen *Inquistioban* a' törvényeket szorosan szemek előtt hordozzák. Végre

4-szer. Noha az Amnestiát ő Felsége tsak igen kevés személlyeknek ki-vételével tétette volt közönségessé, hogy így a' kegyelmességnek úttján, annál hamarabb meg-térithesse a' tévelygőket: mind az által már most, mivel ezen majd közönséges Amnestiát a' Statusok ugy a' mint illett volna a' magok hasznokra nem fordították, ő Felsége-is azt a' Statusokra nézve mind addig el-halasztani fogja, míg le nem tsendesednek, és a' Törvényeknek bosszú-álló ereje mind azokat, kik Brabántziát tovább is nyughatatlakodtatni meg nem szünnék, egyedül fogja zabolázni. A' Tartomány lakosai azonban egészzen vetelve az ő Felsége kegyelmessége felől bizonyosok maradhatnak — *Altria et Albert.*

Sokan már-jövendölték azt már régen, hogy mivel Auszria Belgium Hollandia és Frantzia Ország között nem egyéb, hanem egy közös *Híd*: ezen az okon bajosan áthat itt-is addig tökéletes tsendesség helyre, valameddig a' mozgások mind két felől le nem tsendesednek. Jó lenne, hogy ezen jövendülés ne tellyesednék-bé: de még e' má napig fájdalom! hogy szemmel láthatóképpen bé tellyesedett. A' tűz pedig nem hogy Frantzia Országban tsendesednék, hanem még Hollandia felől is mind inkább inkább kezdi magát ki-ütni a' hamu aloll, a' mint ezt tsalhatatlanul bizonyították,

minden Külső Országi Tudósítások,

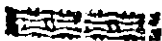
Hollandia. — A' Hollandiai Helytartó Hertzeg tellyességgel nem akarja a' fellyebb való egyenetlenség alkalmatossággával fel-vett Német Katonákat ezen Országból ki-küldeni; melly bölts Szándékán ezen Hertzegnek nem-is tsudálkozik senki, a' ki tudja, hogy tsak ugyan Német Sergek 's katonák vóltanak azok-is, kik ötet ide vizsgál helyhez-tették vala: a' Hollandiai Rendek pedig most új-janton minden igyekezettel azon vagynak, hogy ezen Német Sergek innen haladék nélkül takarodjanak vissza a' magok hazájokba. Mi némü követ-kezéseket szüllyön ezen dolog jövendöben, még eddig nem tudjuk. Talám ez indította a' Helytartó Hertzeget arra-is, hogy Auszriával való Szövetséget keressen.

A' Frantzia Király' két Testvérei, *Monfieur és az Arlesiai Gróf* közelebbről egy egy válozt küldöttek a' Királynak azon hozzájuk küldött Levelelére, mellyben hazájokba való vissza térésre intettek, mellyeknek némelly ki-fejezése, tsak azért-is olvasást érdemelnek mivel ezekből minden igyekezeteiket által látni leg-könnyebb. — *Mosz-ziónek*, a' Király nagyobbik testvérének felelete:

„*Király! Testvérem és Uram!* — Gróf *Vergennes* egy Levelet ada nékem által, mellynek *Ti-tulus*.”

tulusát alig esmérhettem magaménak lenni, noha a' Kereszt nevémet - is benne szemlétem, annyira, hogy noha *Vergennes* bizonyosan enyimnek lenni erősiténé, még is mint nem nékem tartozót, szinte hogy vissza nem küldöttem: tsak ugyan utolyára fel-szakasztván, midőn Testvéremnek nevével láttam, nem kételkedtem tovább, és ily tisztelettel olvastam, a' mint azt Királyomnak tisztelete kívánta. Lehetetlennek tartom, hogy az a' parantsolat, melly haza menetelemet kívánja, a' Királynak önként való szabad akarattából származék, és nékem, annak engedelmeskedni, a' betsület, kötelesség és az atyafiúi szeretet nem engedik. 's a' t. — *Stanislaus Lajos.* „

Az *Artésiai* Grófnak-is éppen ezen erejű egész felelete. A' mi ebben is nevezetesebb ez: hogy ő is alig esmérhette ezen Levelet magához tartozónak lenni, noha Gr. *Vergennes*, ki a' Levelet által adta, azt a' Grófhhoz tartozónak lenni erősitette. Mindenek felett a' Kereszt neve mellé tétetett Titulust ismérhette a' Gróf igen nehezen magájénak lenni. Végre a' Petséttyéről tsak ugyan meg-esmérte, és a' Levélnek végére iratott nevet illendően tisztelte. A' Levélnek olvasásából tsak ugyan a' Királynak morális és physikai fogságát jól által látván, úgy itél, hogy nem veheti a' Király a' Grófnak ezen tselekedetét, molly szerint az ő ellenségei által ki-tekertetett parantsolatlyára az Országba visszaz nem mégyen, a' Törvénnyel ellenkezőnek lenni 's. a' t. „ — Ezekből a' feleletekből világos, hogy a' Frantzia Printzek még eddig nem mondottak-le a' magok meg-szokott titulusaikról, 's kedvesen vennék, ha a' Frantztziáknak Királya-is, nem selejtené azt el az ő Kereszt neveik mellől. Ellenben pedig nyilvánosságos innen az-is, hogy a' Frantziáknak Királya egész a' maga Testvéreinek titulusokig meg-kívánja tartani az új Konstituzionak reguláit, mellyek szerint ezen Printzek a' többek között a' magok régi titulusaiktól-is meg-fosztattanak. — Ezen új Konstituzió szerint már az ed-

dig *Moszfiz*, a' Király nagyobbik testvére, most *Printz Stanislaus Lajos Xaveriusnak*, a' második pedig u. m. a' vólt *Artésiai Gróf Printz Károly* ^{Sti-}lepnek neveztetik.

A' Király azonban úgy láttatik magát viselni Párisban — mint a' leg-első Frantzia Patriota. Dec. 14-dikén Izemélyesen jelen vala a' N. Gyűlésben, és a' leg-nagyobb tisztelettel fogadtatott. Egy közönséges beszédet tartván, elő adta a' többek között azokat az eszközöket, a' mellyeket a' ki-vándorlottak ellen az Ország-bátorságba való helyheztetésére már el-követett. P. o. hogy a' Treviri P. Válofztó Fejedelemlennek tudtára adta, hogy Jan. 15-dikén túl a' ki-vándorlottakat a' maga földén meg ne szenvedje, külömben magát ez által a' Frantzia Nemzet ellenségének lenni ki jelenti: hogy a' Római Császárt-is a' maga kötelességeire réa emlékeztette 's a' t. — mellyek ha valahogy tsak ugyan gyűmölstelen eszközök tanálnának lenni, már így maga a' Király-is egyebet a' fegyvernél hátra lenni nem láthatna.

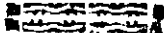
Koblentzből ezt írják 16-dik Dec. A' Treviri P. Válofztó Fejedelemlen felelt már a' Frantziáknak. „A' Nemzetek törvénye kívánnya — *így szoll ezen Fejedelem* — hogy a' jó szomszédság meg ne sértetörjéz: de hogy a' P. V. Fejedelemlenek vérei itt az Udvarnál ne mulathassanak, ezt semmi törvény nem tilalmazhattya. A' mi a' több ki-vándorlottakat illeti, itt ezek-is el-ülhetnek, mint más idegenek. Ezek itt minden ellenek való panasz nélkül a' leg nyugodalmasabban viselik magokat. — De ha tsak ugyan a' Nemzetek Törvényéről kellene-is szollani: ezt előbb Frantzia Országáról lehet mondani, hogy meg-rontotta, le-tapotván a' Treviri Papi V. Fejedelemlennek Papi és földes Uri jussait a' leg-nyilvánóságosabb frigy kötések ellen egyfzeriben, 's panaszszait ennek még tsak meghalgtatni sem méltoztatott.”

Ezen felelerekből 's az ehez hasonló Datumokból úgy láttzik, hogy még itt távol vagy on a' békefétség, és igen nagy szükség vagy on az Európai Feje-

Fejedelmeknek *Akheni* gyűlésekre: de addig is, még ez lehetne azt írják:

Hogy *Birminghamban*, *Angliában*, 40-ezer dá-rab fegyverek vásároltattanak-fel a' Contra-revoluzionisták számára. A' Spanyol Udvarról ezt írják, hogy már most ez-is temporizálni kezdett a' Frantziákra nézve, várván hogy mit szülnek az idő és a' több Udvaroknak környülállásai. A' Frantzi: Nemzet közelebb-ről-is szorgatta a' Spanyol Udvar-t hogy ismérje-meg törvényesnek lenni az új Con-sztituziót: de most-is csak ezen feleletet nyerte, hogy a' Spanyol Király még máig sem győztetet-hetett-meg a' felől, hogy a' Király önként fogad-ta-el a' Konstituziót.

A' Spanyol Király tiszta aranyból készítettett egy Oltárt, mellynek csak a' munkája 30-ezer Li-vra. Ne tsudállyuk tehát, hogy a' kész pénz Spa-nyol Országban csak 100 Mill. a' Klastromokban he-verő merő Kints pedig 200 Millió Tallér. Azonban most a' Spanyol Királynak-is csak vagyon hává tenni a' kész pénzt; — mert a' Maskarai Fejede-lemmel csak kevés ideje, hogy drágán vásárolt bé-kességet — a' Marokkoi Tsáfszárral még máig-is mind tart háboruja — Angliának 150-ezer Piaste-reket kell fizetnie a' *Nootka-Zund* mellett esett kár tétel miatt — 's még pedig a' mi nevezetesebb, még csak ezen 150-ezer Piástereket sem fizette-le: — mind ezekből könnyű ki hozni, hogy nagy hi-tet kíván olyan arany oltárt, mellynek csak a' munkája 30-ezerben kerüllyön, 's ezt-is pedig Pá-risban tsináltatni a' Spanyol Királynak. — A' Spa-nyoloknak-is igen kedvetlen híre érkezők közelebb-ről *Cuba* szigetéről, melly szerint itt éppen az ajtó előtt szemléltetik állani a' veszedelem. A' Szeret-senek a' Spanyol-részeken-is emelik a' magok fe-jeiket, és a' sz. *Domingó* bélicket akarják követni.

Német Ország. — A' Moenus vize' mentében, Offenbach nevezetű Német Mező-városban lakott egy igen különös Ur — Báró Frank. — Ez, Hertzei módra élt; de honnan vette a' temérdek pénzt: nem lehet egyenesen tudni. Azt befélik, hogy valamelly Napkeleti, 's már száz esztendőktől fogva fenn-álló Társaságnak lett légyen a' Feje, melly Társaságnak Tagjai hogy Lengyelekből, Örményekből, és Görögökből állyanak, onnan lehet gondolni, mivel sok Lengyelek, Örmények, és Görögök laktak mellette; úgy hogy a' Báró' udvari Embe-reivel együtt, reá ment szintén hat száz személyre ezeknek Izámok. Ötven pompás öltözetű Testör-zöket tartott. — A' tisztoletet, mellyel viseltettek eránta minden hozzá tartozói, szintén imádásnak lehet mondani. Ezen hónapnak 10-dikán múlt ki a' világból. Két napokig vólt ki téve, közönséges látás végett a' teste, hermelinnel prémzett veres Lengyel ruhában. A' lábai, veres karmasin szín pántlikával vóltak öfzve kötve. Tizenkettödikén temet-tetett-el, következő emlékezetes pompával: — Minckelőtte el-indúlt vólna a' halottas Sereg, oda járúltak a' testhez egyenként a' meg-hóltak tiszte-lői; meg-illették kezekkel (Zsidó szokás szerint) annak lábait, 's engedelmet kértek tőle. Még kis gyermekeiket is oda vitték hozzája az Anyák, 's azokért is engedelmet kértek a' meg-hólttól; hanem a' láb-illetést magok tették-meg a' gyermekek. Vég-be menvén ezen tzeremonia, kezdődött a' temető felé való menetel. Elöl indultak az Afzszonyok, mindnyájan feje ruhákban díszeskedve, 's kezek-ben égő viaz gyertyákat tartva; utánnak a' Gyer-mekek, nyilakat vivén kezekben; azután a' Férj-fiak, Lengyel, Örmény, és Török gazdag köntös-sökben. Ezeket követték a' Házi Tisztek. Itt hoz-ták 18 személyek a' hólt testet éppen azon az á-gyon, mellyen szemléltetett vólt az a' háznál, 's a' mellyre olly formán vólt helyhetve, hogy bal artzúlatjával a' párnára hajlott, mintha ugyan tsak aludna. Elötte 's utánna a' testnek, két Öregek men-

mentek hajadon fövel. Jobb felől a' test mellett, a' meg-hólt Báronak egy Leánya, 's két Fiai; bal felől H. *Lubomirsky* Márton, kinek mejjén tündöklött a' *Sz. Anna* Rendje' tzimere, más fő Emberekkel együtt. — A' külsőbb rendét formálták, jobb és bal oldalról a' Testörzök, kiknek szomorú musikájok egyesült a' harangok' zengésével. A' sirnál várta már a' hólt tésztet egy, fejér atlaszfal bévont; belől arany fonalakból készült léngeteg materiával; kívül pedig arany paszománttal ékesített koporsó, mellybe midon bététeztet volna a' hólt test azon ágy-bélin, a' mellyen feküdt vólt: keserves sirás, és jajgatás lett; de a' melly egy júlé ismét félbe szakadt; és ekkor a' fenn említett két Öregek egy rövid imádság formát mondtak. A' meg-lévén, ismét rá kezdette a' sirást és jajgatást a' meg-hóltához tartozott felekezett; le-botsintatván pedig a' sirba a' koporsó; mindnyájan egy egy nyak földet vetettek reá a' sitalmasok. Temérdek Nép tsődült öfzve mindenfelől, még *Frankfurtban* ezen ritka pompának szemlélésére.

Ez előtt mint egy 12 — 13 ezteendővel, Bétsben vólt a' lakozása ezen gazdag, és felette pompás Urnak. Koronás Fejedelmek se járnak rend szerint azzal a' pompával, mint a' mellyel ő szokott vólt jáni. Ha ki-kotszott: előtte hat, utána is hat lovas Testörzök nyargaltak, kiknek ruhák rakva vóltak széles arany paszomántokkal. El-gyozhette ő a' nagy pompát, mert gyakorta érkezett számára egy 's több szekér pénz is. Némellyek azt mesélik felőlle, hogy a' Carpathus hegyeiben talált vólna valamely nagy rakás pénzre. — A' Leánya, ki már most mint egy 20 ezteendő, még akkor igen szép virágjában vólt. Öromest férjhez ment vólna valamely Kamarás Urhoz, 's el is vették vólna jó szízzel, mind szépségéért, mind kiváltságok kintséért; de az idegenitette tőlle a' Gavallérokat, hogy nem tudhattak, mi Ember az Attya. — Némellyek *Zsidónak* gondolták. *D- ho, y Zsidó tiak ugyan nem vólt: onnan meg-tettzett, hogy jzozgal-mato-*

matosan el-járt a' szent Misére. (El-járt, a' mint közelőbb írják Regensburghól, Offenbachban-is; de még szorgalmasabban tartotta a' magához Üléseket) és valahányszor fel-mutatták a' Szentséget, ki-kelt székéből, 's fel-emelt kezekkel borúlt a' földre. — Bétsből, Brünnbe ment lakni. — Történet egykor ott laktában, hogy nem érkezett-el a' pénze a' ki-rendelt időre, azért mindent csak hitelben hozatott. A' Mélyzárosoknak főképp' sok mázsa hüségért maradt vólt adós, mert naponként négy 's öt mázsára-is vólt szüksége. — Panasz jött ez eránt ellene, a' mostani Császárhoz: mellyet ő meg-értvén, igen meg-nehezített a' Brünniekre, hogy olly háládatlanok vóltak; holott az ő Brünnben-való létéből nem kevés hasznot vett-bé a' Város. Mihelyt tehát pénze érkezett, leg-ottan ki-fizette adótságait, Offenbachba ment lakni, a' hol meg-is hólt.

A' 101-dik Kurirhoz tartozó Tóldaléknak hátra maradt része:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Örvendjünk T. Státusok ezen különös nyereségünknek és ő Msága velünk lett törvényes egyesülésének, de örvendezzünk ezen edgyesülésből származandó N. Megyénk boldogulásának-is; mert ki az Országnek öszve gyült Nagygyai előtt, Eredeti Törvényeinknek, és azokkal egybe tsatolt Nemesi Arany Szabadságainknak mind azon egy Testnek állandóságát, Hazája szerelmétől lelkesítettvén munkálkodta, hasonló serénységgel fogja egyenesen Kormányá alá adatott N. Megyénknek-is; mind azon egy Test Tagjának, később időkre terjedő boldogulását elől mozdítani. A' ki önnön maga-is; Kedves Hazánk N. Megyeiben külömb külömb-féle hivatalokat viselvén az érdemeknek szárnyain emelkedett azon fényes Poltzra; mellyben ő Nagyságát szemlélni szerentséltetünk; 's ez által régi Eleinek több századok előtt felsőbb Polgári és Egyházi hivatalokban lett emeltetésit mind követte, mind díszítette, nem kétlyük; hogy minden részekt köz

köz dolgainknak, ugyan azon indulattal böltséssel, mellyekkel az adakozó Természettől ékesítve vagyon, fogja kormányozni, fog boldogulásunknak elől mozdítója lenni.

Illy bizodalommal tehát, ajánljuk magunkat T. Statusok! ajánljuk köz dolgainkat ő Nsága bölts, szelid és egyenes igazgatása alá; de ajánljuk fejenként Magistratualis Tisztjeinket-is, kik terhes hivataljoknak suljával küszködven, eszközökké lettenek köz-boldogulásunk munkálkodásában, kik életeket, javaikat, gyakor kotzkára vetvén, segítették mind az el-múlt Háborunak vízföntagságait hordozni, mind pedig az ide való föld népe szelidítésével a köz-bátorságot helyre állítani. Ezeket mondom, ajánljuk Mságos Fő Ispány Urunk ő Nagyságának kegyelmében, hogy fáradozásaik jutalmokat hathatos közben-járása ereivel felyebb helyeken elnyerhessék, és kiáltsuk egy szívvvel szájjal örömlőnek nagy vóltában Ellyen Mságos Fő Ispány Urunk ő Nagysága!!

Végezván beszédjét sent írt N. Vármegyével ő Notáriusja, még egy néhány kegyes rendeléseit a' Felséges Helytartó Tanátsnak el-olvastattarák, és így fejeződött-bé ezen bé-iktatásnak köz-örömlő, s tellyes meg-nyugovásnak napja.

Más napra u. m. sent írt Szent András Havának 9-dikére derülvén Msos Fő Ispány Ur ő Nsága kegyes rendeléséből folytatott a' Gyűlés, el-olvastattott a' Elges H. T. Tanátsnak további kegyes rendelése, és külömb féle hatalommal élő Székeknek ide közlött tudósító Levele.

A' következő 10-dik és 11-dik napokon a' M. Fő-Ispány Urnak eloll ülése alatt a' köz. Gyűlés folytatott, 12-dikben pedig Ciminális Sedria tartattott. Az ezen vidéken el-hatalmazott Tolv. fog ellen való minden rendelések meg-tétetnek, és a' jó rend viltsza állittatott. — Minnyádon azt órájtyuk, hogy a' nevezett nagy Mű Fő-Ispány Urunknak személyében lehessen végre ezen Vármegyében eleitől fogva állhatatlan változó fő Ispányi val.

változhatatlan. Ezen mi V-megyénkben ugyan-is, a' Bánatusnak, Magyar Országgal esett reinkorporal-
tatása után, majd szüntelenül valók valának ezen
fő Méltósági rangban való változások, a' mint-
hogy előbb mindjárt *Nitzky* Krisztofoknak Gróf *Györi*,
az után Gr. *Jankovits*, Gr. *Botyáni* János, *Batsó* Já-
nos ö Exeja, ennek ismét Gr. *Botyáni* János fog-
lalá-el helyét, ki-is ezt végre önként el-hagyván,
mostani örömünknek alkalmatosságát készítte:

A' néhai Gróf *Károlyi* Ur ö Exja Magyar gya-
log Sergét Magyar Indigéná B. *Venkheim* Ur kap-
ta; de a' Sereg *Antal* fő Hertzegnek fogja nevét vi-
selni. — Ezen boldog emlékezeiü Gr. *Károlyi* Ur
ö Exját fél esztendeig gyászolja ezen Sereg, az O-
berfier *Nikoletti* Ur parantsolatjából; és minden ha-
di tziercein fekete fátyolt visel; így akarja ezen
Tiszti Kor ö Exjának meg-hálálni azt; melly szerint
ez a' Kegyelmes Ur a' maga Proprietariusi fizetését
a' Háboru alkalmatosságával a' maga Serge-béli
Tiszt Uraknak adta; az egész sergebéli köz embe-
reknek pedig egy néhányszor adatott a' maga pén-
zére köntöst.

A' Szent *István* Mártyr napi Udvari pompában
2 Német és 4 Magyar Kamarások kifirik vala ö
Felségét a' Sz. *István* Templomába; egész Magyar
öltözetben paripán; u. m. Gr. *Althán*, Szala Vár-
megye' Fő-Ispánnya; Gr. *Károlyi* Josef; Gr. *Erdödy*
Károly; 's Húszár Kapitány Gr. *Waldstein* Urak.

NB. Meg-szolgáltta a' *Deres* fél esztendef pat-
koját; ujjat veretünk a' jövő Keddig lábaira — —
hogy a' maga Urainak udvarlásokra az Ujj-esztens-
dőben botlás nélkül szaladhassan.